

TIBETAN

Maximum Marks: 80

Time Allowed: Three Hours

(Candidates are allowed additional 15 minutes for only reading the paper.
They must NOT start writing during this time.)

Answer all questions.

The intended marks for questions or parts of questions are given in brackets [].

Question 1

[20]

Write a short composition in Tibetan in about 400 words on *any one* of the following topics.

གཤམ་གསལ་བརྗོད་གཞི་གང་ཅུང་ཞིག་འདམས་དགོས་པ་དང་ཚུམ་དེ་ཚོག་༤༠༠་ཙམ་བྲིས་དགོས།

- མི་ལམ་ཡག་པོ་ཞིག་མཐོང་བའི་སྐོར་བྲིས།
- རང་བྱུང་གཞི་དུ་ཆོ་བྱུང་སྐབས་རང་གིས་མི་མང་ལ་རོགས་བྱས་པའི་ཉམས་སྦྱང་སྐོར་བྲིས།
- བྱེད་རང་གི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་པ་མའི་སྐོར་བྲིས།
- དམག་གི་སྐབས་སུ་ལུང་པའི་གཞོན་པ་ཚོས་མི་མང་ལ་སྤྱད་སྦྱོབས་གང་འདྲ་བྱེད་བྱས་པའི་སྐོར་བྲིས།

Question 2

[8]

Choose the correct option to translate from Tibetan to English.

གཤམ་གསལ་པོད་ཡིག་གི་བརྗོད་པ་རྣམས་གང་གཞན་བསྐྱུག་ཏེ་དབྱིན་ཡིག་ནས་བྲིས་པའི་བརྗོད་པ་ནས་འདམས་ཏེ་བྲིས།

- ང་ཚོའི་འཚོ་བ་སྤྱེལ་སྤངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤྱི་ནས་ཡིན།
 - Our main livelihood was gardening.
 - Our main livelihood was business.
 - Our main livelihood was agriculture.
 - Our main livelihood was teaching.

This Paper consists of 7 printed pages and one blank page.

1224-835

© Copyright reserved.

Turn over

(ii) མི་ཚང་ཕྱག་པོའི་བྱིས་དུ་མཆོད་གཤམས་རེ་ཡོད་ཅིང།

- (a) The rich households had no shrine in their homes.
- (b) The rich households always had a shrine in their homes.
- (c) The poor family had a shrine in their homes.
- (d) The poor family had no shrines in their homes.

(iii) ཀཎམ་པ་ནི་བོད་ནང་སྐྱ་མའི་ཡང་སྤྱིད་ངོས་ཇོན་བྱེད་པའི་ཐོག་མ་ཡིན།

- (a) Karmapa was the first incarnation recognized in Tibet.
- (b) Karmapa was the third incarnation recognized in Tibet.
- (c) Karmapa was the first incarnation recognized in Bhutan.
- (d) Karmapa was the fourth incarnation recognized in Tibet.

(iv) ང་འཕྱལ་ཆས་ཀྱི་རིགས་ལ་དགའ་བོ་ཡོད།

- (a) I was always fascinated by the machines.
- (b) He was always fascinated to do the mechanical things.
- (c) She was always fascinated to do the mechanical things.
- (d) I was not fascinated to do the mechanical things.

(v) དགོན་པ་གཉིས་པ་དེའི་མིང་ལ་ཨ་མ་ཇོ་བྱ་བྱུང་དགོན་ཟེར།

- (a) The second monastery was called Karma Shar Tsong Monastery.
- (b) The first monastery was called Amdo Jhakyung Monastery.
- (c) The third monastery was called Karma Shar Tsong Monastery.
- (d) The second monastery was called Amdo Jhakyung Monastery.

(vi) སྤུ་རྒྱུང་རྒྱུང་དེས་སྐྱ་མ་མཐོང་བ་དང་སྐྱ་མའི་བང་དུ་སྒྲོད་འདོད་བྱེད་འདུག།

- (a) The little boy saw the Mother and wanted to sit on her lap.
- (b) The little boy saw the Lama and wanted to sit on his lap.
- (c) The little boy saw his father and wanted to sit on his lap.
- (d) The little boy saw his father and wanted to hug him.

(vii) ངའི་པ་ཀླན་འབྲུག་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་ལོ་ངོ་དགུ་ཡིན་འདུག།

- (a) My father was six years old when he visited Bhutan.
- (b) My father was eight years old when he visited Bhutan.
- (c) My father was nine years old when he visited Darjeeling.
- (d) My mother was nine years old when she visited Darjeeling.

(viii) བོད་འགའ་ཤས་ལ་པའོན་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་གྱི་ལྗེད་ཚད་ཡོད།

- (a) Some of the volumes weighed eighty pounds.
- (b) Most of the volumes weighed eighty pounds.
- (c) Some of the volumes weighed sixty pounds.
- (d) Most of the volumes weighed fifty pounds.

Question 3

[12]

Translate the following passage from Tibetan to English.

གཤམ་གསལ་བོད་ཡིག་བརྗོད་བྱ་མས་དབྱིན་རིན་པའ་བརྒྱུད་བཅུ་གཉིས་

སྟག་འཛེར་ནི་སོ་ནམ་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཏེ། འབྲུ། གྲོ་ཞིབ། འཁྱོལ་འབྱོལ་ནམས་ཉེ་ཁུལ་
སྐྱེ་འབྱུང་དང། ཟེ་ལིང་ནང་པར་སྤྱད་དེ། ཇ་ བྱེ་ཀར། རས་སོགས་མཐོ་བྱེད་དང།
བྱུན་ཆ། ལྷགས་གྱི་སྒྲོད་ཆས་སོགས་ཚུར་སྤངས་ཏེ་ཉེ་ཆོང་བྱེད། མི་མང་གི་གྱོན་ཆས་
ནི་བོད་གྱི་གྱོན་ཆས་ཁེ་གཙང་སྟེ། ཁྱོ་གས་པགས་ཞ་དང། ཀོ་བའི་ལྷམ་ཡུ་རིང་གྱོན་པ།
ལྷ་པ་ལ་སྟེ་རགས་དམའ་པོ་བཅིངས། ཡམ་དྲག་ལྷག་ལྷག་བཞག་སྟེ། དེ་ནང་མཐོ་ཆས་འཇུག་གི་རེད།
བོད་ནང་གང་སར་ལྷ་པ་འགྱོན་སྤངས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད། སྟེ་དམན་ནམས་ནས་བལ་གྱིས་བཟོས་པའི་
ལྷ་པ་ལྷ་ལྷང་མེད་པ་རིང་པོ་གྱོན་པ་དང། རས་སམ། སི་ལེགས་གྱི་སྒྲོད་ལྷང་ཆོན་བཀྲག་ཆེན་པོ་
དེ་འདྲ་ཡང་གྱོན་གྱི་རེད། དམིགས་བསལ་གྱི་དུས་སྐབས་ལ་སྟེ་དམན་ཆོས་མགོ་བྱལ་རྟེ་མཚམས་བར་
སྟེབས་པའི་བྱུན་ཆ་འདྲོགས་པ་དང། དགུན་དུས་སུ་ཆོང་མས་པགས་པའི་སྒྲོད་ལྷང་དང་པགས་
པ་མཐུགས་པའི་ནང་ཤ་བྱས་པའི་ལྷ་པ་གྱོན་གྱི་རེད།

Question 4

Choose the correct option to translate from English to Tibetan.

གཤམ་གསལ་ ཕྱིན་ཡིག་གི་བརྗོད་པ་ནམས་གང་གཟུགས་བསྟན་ཏེ་པོད་ཡིག་ནས་བྲིས་པའི་བརྗོད་པ་ནས་
འདེམས་ཏེ་བྲིས།

(i) He is very clever by nature.

- (a) ཁོང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་པོ་ཞིག་རེད།
- (b) ཁོང་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱན་པོ་ཞིག་རེད།
- (c) ཁོང་རང་བཞིན་གྱི་བཟང་པོ་ཞིག་རེད།
- (d) ཁོང་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱང་པོ་ཞིག་རེད།

(ii) My mother was kind- hearted.

- (a) ངའི་ཨ་མ་བྱམས་སྤྲོད་རྗེ་ཡོད་མཁན་ཞིག་མ་རེད།
- (b) ངའི་ཨ་མ་བྱམས་སྤྲོད་རྗེ་མེད་མཁན་ཞིག་རེད།
- (c) ངའི་ཨ་མ་བྱམས་སྤྲོད་རྗེ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད།
- (d) ངའི་གཅེན་པོ་བྱམས་སྤྲོད་རྗེ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད།

(iii) The Norbulinka was more like a home for me.

- (a) ཁོར་བྱ་སྤྲིང་ག་ནི་སྤན་གྱི་སྤྲོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན།
- (b) ཁོར་བྱ་སྤྲིང་ག་ནི་སྤན་གྱི་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན།
- (c) ཁོར་བྱ་སྤྲིང་ག་ནི་སྤན་གྱི་སྤྲོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན།
- (d) ཁོར་བྱ་སྤྲིང་ག་ནི་སྤན་གྱི་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན།

(iv) I started the long journey by road.

- (a) སྤན་ཐག་རིང་གི་འགྲུལ་བཟུང་ནི་འགྲོ་ལམ་ཐོག་ཐོབས་པ་ཡིན།
- (b) སྤན་གྲུ་གཟིངས་ནང་ཐག་རིང་གི་འགྲུལ་ལམ་དུ་བྱུགས།
- (c) སྤན་མེ་འཁོར་ནང་ཐག་རིང་ཐག་རིང་གི་འགྲུལ་ལམ་དུ་བྱུགས།
- (d) སྤན་མོ་ཁོར་ནང་ཐག་རིང་གི་འགྲུལ་ལམ་ནང་བྱུགས་མེད།

(v) He was fond of horses and rode them a great deal.

- (a) ཁོང་རྩ་ལ་དགའ་པོ་མེད་སྟབས་རྩ་མང་པོ་བཞོན་གྱི་རེད།
- (b) ཁོང་གཡག་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་སྟབས་གཡག་མང་པོ་བཞོན་གྱི་རེད།
- (c) ཁོང་རྩ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་སྟབས་རྩ་མང་པོ་བཞོན་གྱི་རེད།
- (d) ང་རྩ་དགའ་པོ་ཡོད་སྟབས་རྩ་མང་པོ་བཞོན་གྱི་ཡོད།

(vi) Happiness springs from a peaceful mind.

- (a) བདེ་སྲིད་ནི་གཙུག་པོ་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་བྱུང།
- (b) བདེ་སྲིད་ནི་གཙུག་པོ་རྒྱལ་ཁབ་ཅན་ནས་བྱུང།
- (c) བདེ་སྲིད་ནི་གཙུག་པོ་སྟོབས་ཀྱིས་ལས་བྱུང།
- (d) བདེ་སྲིད་ནི་གཙུག་པོ་ཕྱ་མ་ལས་བྱུང།

(vii) The animals roamed around freely not afraid of humans.

- (a) རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སུ་ཐོན་པ་རེད།
- (b) གཡག་རྣམས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སུ་ཐོན་པ་རེད།
- (c) བ་རྣམས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སུ་ཐོན་པ་རེད།
- (d) ཤ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སུ་ཐོན་པ་རེད།

(viii) He offered a box of sweets to us.

- (a) ཁོང་གི་ང་ཚོར་བག་ལེབ་མང་པོ་ཕུལ་སོང།
- (b) ཁོང་གི་ང་ཚོར་མངར་ཆ་ལྗེར་མ་གཅིག་ཕུལ་སོང།
- (c) ཁོང་གི་ང་ཚོར་མར་ལྗེར་མ་གཅིག་ཕུལ་སོང།
- (d) ཁོང་གི་ང་ཚོར་རྩམ་པ་ལྗེར་མ་གཅིག་ཕུལ་སོང།

Question 5

Translate the following passage from English to Tibetan.

གཤམ་གསལ་ བཞིང་ཕྱའདི་བོད་ཡིག་ཐོག་ལ་ཡབ་རྒྱར་དགོས།

The sacred (ཚུ་ཆེ་) lake of Lhamoi Latso at Chokhorgyal is about ninety miles southeast of Lhasa. The people of Tibet believe (ཡིད་ཆས་) that visions of the future (མ་འོང་པ་) can be seen in the waters of this lake. There are many such holy lakes in Tibet, but Lhamoi Latso is the most celebrated (སྐད་གྲགས་ཆེ་ཤོས་) of them all. Sometimes the visions are said to appear (བསྟན་) in the form of letters, and sometimes as pictures of places and future events.

The regents spent several days in prayers (སྟོན་ལམ་) and meditation, and then they saw the visions of three Tibetan letters Ah, Ka and Ma, followed by a picture of a monastery with roofs of jade green and gold and a house with turquoise tiles.

Question 6

Read the passage given below carefully and answer the questions that follow in Tibetan.

གཤམ་གྱི་བཞིང་པ་འདི་དག་གང་གསལ་བསྐྱབས་ཏེ་འོག་གི་དྲི་བ་ལྟག་གི་ལན་མ་ནོར་བ་བྱིས།
 བོད་དུ་སྐྱལ་བསྐྱལ་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་བཞིང་གོང་བོད་མི་ཆོ་བ་དེ་བསྐྱེད་ཀྱི་འཆོ་བ་ཇི་ལྟར་སྟོན་
 ཚུལ་བཞིང་རྒྱ་ཡིན། བོད་ཐག་ཉེའི་བྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཡོད། ཤར་དང་བྱང་ལ་རྒྱ་ནག་
 དང་སོག་པོ། ཤར་ཏུར་གི་སི་ཐན་བཅས་ཡོད། རྒྱ་གར། འབར་མ། བལ་ཡུལ། འབྲས་འབྲུག་
 བཅས་བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། རུབ་ཕྱོགས་སུ་པ་གི་སི་ཐན་དང་། ཨམ་གླའི་སི་ཏན། ལྷ་ཅ་སུ་
 བཅས་ཀྱང་ཐག་ཉེ་ཡོད་པ་རེད། ཏུས་རབས་མང་པོའི་རིང་བྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཆོའི་ཁོངས་ནས་
 མང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད།
 རེད་ཅག་གི་ཡི་གེ་འདི་ཡང་ཁྱེད་རྒྱ་གར་ནས་བྱུང་བ་སྟེ། ནང་པའི་ཆོས་བོད་དུ་མ་དར་སྐབས་
 བོད་དུ་ཡི་གེ་མེད་པར་བརྟེན་ཆོས་རྒྱལ་ས་བོད་མིས་ཤེས་རྟོགས་སྐབ་པའི་དོན་དུ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིག་
 དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་གི་ཡི་གེ་དཔེ་སྐད་ཏེ་བཅོས། རྒྱ་ནག་དང་། སོག་པོ་གཉིས་སུ་ཡང་ཆོས་
 སྤྱི་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་། རྒྱ་ཏུས་པར་ཤ་དང་། ཤར་ཏུར་གི་སི་ཐན་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་སྟེ་
 ཏུས་ད་ལྟ་ཡང་པར་ཤ་དང་བོད་ཀྱི་ཆོས་གོས་རྒྱལ་པ་འདྲ་བ་ཡང་ཡོད་འདུག། ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་
 ཏུས་རབས་ཉེ་ཤུ་པའི་འགོ་སྟོན་དུ་ཅ་སུ་དང་། དབྱིན་ཇིར་སྤྱི་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་། བྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་
 ཁབ་ཆོར་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཡང་། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ནི་མི་རིགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་
 ཅིག་རེད། ང་ཆོའི་གཞུགས་དབྱིབས། སྐད་ཡིག། ལྷགས་སྟོལ་བཅས་བྱིམ་མཆོས་སུ་དང་མི་འདྲ་བའི་
 དད་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་རིགས་དང་། གཤམ་ལྷགས་ཀྱང་ང་ཆོའི་ཉེ་སྟོར་ཀྱི་ཨེ་ཤ་ཡའི་མི་རིགས་སུ་

དང་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཅིག་རེད།

- (i) བོད་ཀྱི་བྱིས་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་མིང་བྲིས། [5]
- (ii) ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་དང་གང་གི་ཐོག་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཡོད། [5]
- (iii) རེད་ཅག་གི་ཡི་གེ་འདི་རྒྱ་གར་ནས་དཔེ་སྐད་སྟེ་བཙུགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ། [5]
- (iv) ང་ཚོའི་ཆས་གོས་བྱིས་མཚེས་སུ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། [5]